

Policejní prezidium České republiky
Ředitelství služby pořádkové policie
P r a h a
Č.j. PPR-22/RPP-2004

Generální ředitelství hasičského ZS
odbor IZS a výkonu služby
P r a h a
Č.j. PO-602/IZS-2004

Praha 10. února 2004
Počet listů: 16

D O P O R U Č E N É   P O S T U P Y

pro činnost příslušníků Policie České republiky při pátracích akcích po pohřešovaných osobách v případech, kdy hrozí bezprostřední ohrožení života a zdraví pohřešovaných osob

Část první

VYBRANÁ OBECNÁ PRAVIDLA PRO PÁTRACÍ AKCE PO POHŘEŠOVANÝCH OSOBÁCH

Čl. 1

Úvodní ustanovení

1) Pátrací akce po pohřešovaných osobách je jedna z forem policejní činnosti prováděná Policií České republiky při plnění úkolů (dále jen "policie"¹⁾, které nelze zabezpečit běžným výkonem služby. Jedná se o systém organizačních, operativně pátracích, administrativně evidenčních a jiných opatření k nalezení pohřešovaných osob. Při vyhlášení pátrací akce po pohřešovaných osobách se postupuje podle interního aktu řízení.²⁾

2) Doporučené postupy uvádějí některá neodkladná a součinnostní opatření při provádění pátracích akcí po pohřešovaných osobách, které jsou bezprostředně ohroženy na životě a zdraví. Jedná se především o děti do 15 let věku, přestárlé a nemocné osoby, u kterých okolnosti spojené s jejich pohřešením nasvědčují bezprostřednímu ohrožení jejich života a zdraví, pokud tyto nebudou nalezeny v krátkém čase.

Čl.2

Postup před a při vyhlášení pátrací akce na záchranu osob

1) Vyhlášení pátrací akce na záchranu osob zpravidla probíhá souběžně s postupy v rámci operativně pátrací činnosti, na které vlastní forma pátrací akce navazuje.

1) Zák. č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

2) Nařízení Ministerstva vnitra č. 13/ 2002, kterým se upravuje postup při pátrání po osobách a věcech. ZP PP č. 145/2001, kterým se upravuje postup při provádění policejních akcí.

2) Při přípravě provedení pátrací akce na záchranu osob se vychází z údajů uvedených v „oznámení o pohřešované osobě“ a dalších poznatků získaných od oznamovatele.²⁾ Jedná se o zjištění motivu a příčin jejího zmizení pro vytyčení pátracích verzí a stanovení konkrétních úkolů, zejména pro:

- a) prověření místa posledního výskytu pohřešované osoby, například místa trvalého nebo přechodného bydliště, pracoviště, místa rekreačního pobytu, cesty do zaměstnání i ze zaměstnání, školy, míst obvyklých procházek v lese, parku, na břehu řeky, veřejných místností, kina, divadla nebo jiných míst, jako jsou sklepy, půdy, skladiště, zahrady, vinice a další prostory, ale i takových míst, kde by se v případě smrti mohla pohřešovaná osoba nacházet - např. studně, výkopy, bazény, rybníky apod.,
- b) ohledání osobního majetku pohřešované osoby na místě za přítomnosti oznamovatele v místech, kde se tato osoba pohybovala, bydlela, pracovala, rekreatovala nebo léčila, závislost na lécích, poslední interval jejich požití apod., se zaměřením zda některé její věci nechybí. Dále je nutno prověřit příbuzenské, přátelské vztahy a další možné styky ke zjištění, zda se u nich pohřešovaná osoba nezdržuje.

3) Nasvědčují-li zjištěné skutečnosti, že se pohřešovaná osoba může zdržovat nebo nacházet na určitém území nebo v objektu, zejména je-li znám čas a prostor jejího pohybu, zahajuje se pátrací akce.

4) Pátrací akci na záchranu osob lze zahájit také neprodleně, aniž byly započaty nebo dokončeny operativně pátrací úkony, nebo aniž byly naplněny obecné podmínky, zejména v následujících případech:

- a) dítěte předškolního věku, které opustilo své rodiče (pěstouny nebo jiné osoby či ústavy) nebo se tímto ztratilo,
- b) osob, které nejsou ze zdravotních důvodů svéprávné,
- c) kdy na základě ověřeného tísňového volání nebo svědectví přímého svědka je zjištěno, že pohřešovaná osoba se ztratila vlivem přírodních sil (např. smetena lavinou, odnesena proudem vody apod.).

5) Jestliže je vhodné nebo nutné zahájit pátrací akci na záchranu osob neprodleně podle odst. 3 nebo 4 a policie nemá k dispozici dostatečné vlastní síly a prostředky, předá informaci o potřebě sil a prostředků operačnímu a informačnímu středisku integrovaného záchranného systému (dále jen „OPIS IZS“) kraje. V informaci se uvede:

- a) místo, na kterém se mají síly a prostředky složek IZS³⁾ soustředit a očekávat příjezd policie,
- b) předběžný odhad potřeby množství a druhů sil a prostředků,
- c) jméno a spojení na příslušníka policie, který bude v první fázi vykonávat funkci velitele zásahu složek IZS (může být později vystřídán jiným policistou); volí se policista, který je již na stanoveném místě soustředění sil a prostředků nebo je schopen se na toto místo dostavit nejpozději do 20 min., od oznámení OPIS Hasičskému záchrannému systému (dále jen „HZS“) kraje (20 minut je ze zákona nejdelší možná doba, do které se je na místo zásahu povinná dostavit první jednotka HZS ČR).

³⁾ § 4 odst. 1 a 2 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

5) Pátrací akce v terénu se zahajuje za jakékoliv viditelnosti a za každého počasí, pokud jde o nebezpečí z prodlení. Pokud to situace dovolí, je výhodné využít vrtulníku.

Část druhá

ORGANIZACE A ŘÍZENÍ PÁTRACÍ AKCE

Čl. 3

Řídící štáb pátrací akce

1) Jestliže to vyžaduje závažnost pátrací akce (např. důvodné podezření na únos dítěte) nebo potřeba náročné organizace a koordinace činnosti při nasazení hromadného počtu sil a prostředků nejen policie, ale i dalších subjektů (složky IZS a dále různí specialisté, skupiny, a technika právnických a fyzických osob poskytujících věcnou nebo osobní pomoc), je z organizačních důvodů vhodné pro pátrací akci vytvořit řídicí štáb.²⁾

2) Ve štábu pátrací akce by měli být, kromě jeho vedoucího a dalších pracovníků, člen pro analýzu, logistiku (spojení, materiální, technické a zdravotnické zabezpečení), ale také tiskový mluvčí, zástupci vyžádaných sil a prostředků v rámci IZS, představitel obce, atp.

3) Úkolem štábu pátrací akce je příprava a zpracování rozhodnutí pro plnění úkolů a jejich doručení vykonavatelům. V průběhu pátrací akce, štáb uskutečňuje sběr a vyhodnocování informací, na jejichž základě velitel řídí pátrací akci. O vydaných rozkazech a pokynech vede štáb písemný nebo zvukový záznam. V období přípravy pátrací akce štáb zpracovává „Plán pátrací akce“, který má grafickou a písemnou formu.

4) Řízení pátrací akce se provádí na vhodně vybraném místě, pokud možno poblíž místa události, kde bude probíhat pátrací akce. Místo nebo objekt řídicího štábu by měl být vybaven dopravními, spojovacími a dalšími prostředky pro práci a velení. K tomuto účelu jsou využívána zejména pracoviště a útvary policie, například okresní (obvodní, městská) ředitelství, výkonné organizační články, popř. pracoviště obecních úřadů apod.

Čl. 4

Řízení v polních podmínkách bez účasti složek IZS

1) Jestliže je z rozhodnutí řídicího štábu zahájena pátrací akce v terénu, které se neúčastní jiné síly a prostředky než z policie, může se řídicí štáb přesunout na konkrétní místa zásahu. Pro zabezpečení jeho činnosti je vhodné využít velitelská vozidla pořádkových jednotek, pokud jsou k dispozici, nebo jiná obdobná vozidla.

2) Při řízení sil a prostředků při pátrací akci v polních podmínkách využívá vedoucí řídicího štábu (velitel) pravidel a pravomocí stanovených interními předpisy a řídí všechny na místě přítomné síly a prostředky organizačních článků a služeb policie.

3) K efektivnímu využití sil a prostředků soustředěných k provedení pátrací akce je účelné využít v pátrací akci i síly mimo policii (např. lesníky, hajné, lesní a zemědělské dělníky, sportovní potápěče apod.). Jedná se o podpůrné subjekty pátrání, které není vhodné zařazovat do řídicího štábu pátrací akce.

Čl. 5

Řízení společného zásahu složek IZS

1) Jestliže je z důvodů uvedených v čl. 2 odst. 3 nutné zahájit pátrací akci pro záchranu osob a v průběhu pátrací akce se zjistí nutná potřeba účasti alespoň jedné složky IZS, stanoví vedoucí řídicího štábu pátrací akce nebo nejvýše postavený funkcionář Policie ČR, pokud štáb není zřízen, velitele zásahu složek IZS z řad příslušníků Policie ČR podle čl. 2 odst. 4. Pokud není zcela vyloučen (např. podle čl. 2 odst. 3 písm. b/) trestný čin jako příčina pohřešování osoby, není vhodné, aby velitelem zásahu složek IZS byl velitel pátrací akce, který musí řídit i operativně pátrací činnosti podle nařízení o pátrání.

2) Příslušník policie, který je stanovený jako velitel zásahu složek IZS, využívá při své činnosti v plné míře zákonné pravomoci příslušníka policie a současně pravomoci velitele zásahu stanovené ve zvláštním zákonu,⁴⁾ zejména

- a) koordinovat všechny složky IZS, nasazené na místě zásahu,
- b) nařídit bezodkladné provádění nebo odstraňování staveb a terénních úprav za účelem nalezení pohřešované osoby (např. vypustit rybník),
- c) vyzvat právnické nebo fyzické osoby k poskytnutí věcné nebo osobní pomoci,
- d) rozdělit místo zásahu na sektory, popřípadě úseky a stanovit jejich velitele kterým je oprávněn ukládat úkoly a rozhodovat o přidělování sil a prostředků do podřízenosti velitelů sektorů a úseků.

3) Ustanovení odst. 2 písm. d) využívá velitel zásahu zejména k předávání svých rozhodnutí řadovým členům složek IZS a jejich specializovaným jednotkám (např. hasičům svěří prohledání sektoru rybníku a jeho břehů, přičemž pro úsek pod vodní hladinou určí velitelem vedoucího přítomných potápěčů). Jestliže je nezbytně nutné využívat členů složek IZS v sestavě příslušníků policie (např. zařazení v pátrací rojnici) snaží se přiměřeně zachovat možnost velení jejich velitelům (např. zařazením v rojnici).

---

4) § 19 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2000 Sb.

4) Povolávání a nasazování složek IZS se provádí zásadně prostřednictvím OPIS HZS kraje. Velitel zásahu podle plánu spojení zpravidla komunikuje s OPIS HZS kraje prostřednictvím operačního střediska příslušného útvaru policie. Je oprávněn komunikovat s OPIS IZS kraje i přímo a požadovat zejména informace o silách a prostředcích složek IZS a jejich možnostech a dojezdových časech nebo informace o smluvně předjednané věcné pomoci specializovaných právnických osob. OPIS IZS kraje je povinno neprodleně poskytnout veliteli zásahu veškerou potřebnou součinnost.

Část třetí

PROVEDENÍ PÁTRACÍ AKCE

Čl. 6

Základní pravidla

1) Pátrání je třeba orientovat na taková opatření a úkony, které jsou též odvislé od délky času, který uplynul od doby zmizení osoby, po přijetí „oznámení po pohřešované osobě“. Čas, který uplynul od pohřešování osoby může být v souvislosti s některými poznatky o osobě (např. sklony, duševní stav, motiv útěku), směrodatný pro rozhodování o územním rozsahu pátrání, ale také pro rozhodování o nasazení počtu sil a druhu prostředků. V průběhu pátrací akce je třeba průběžně využívat i operativního průzkumu uvnitř i mimo prostor k zachycení signálů o pohřešované osobě nebo k prověření poznatku.

2) Pátrací akce se provádí na základě zpracovaného Plánu pátrací akce podle čl. 3 odst. 3 tohoto pokynu, nebo ihned bez jeho zpracování. Způsob a směr postupu se volí s přihlédnutím k věku pohřešované osoby (dítě, mladistvý, dospělá osoba), dále k jejímu zdravotnímu stavu a fyzickým vlastnostem (např. osoba duševně chorá, hluchoněmá, tělesně postižená), ale také s přihlédnutím k tomu, zda jde o osobu, která je pohřešována poprvé nebo již opakovaně.

3) Při pátracích akcích prováděných ve složitých vodohospodářských nebo porostních podmínkách je nutné využít kromě topografických a turistických map také mapy vodního hospodářství nebo lesnických porostních map.

4) Při pátrací akci je nutno usilovat o co nejmenší rozlohu prostoru pátrání při nejpřesnějším zjištění času a místa (prostoru) kde je předpoklad, že se pohřešovaná osoba nachází, na množství sil a prostředků, které jsou pro pátrací akci k dispozici a na charakter území, které je nutno propátrat, včetně vytvoření záloh pro střídání a odpočinek nasazovaných sil.

Čl. 7

Postup propátrávání prostoru policisty

1) Propátrávání prostoru se provádí postupující řadou policistů v linii, tzv. rojnice v jednom směru, která zaujme nástup na stanoveném výchozím místě s potřebnými rozestupy tak, aby byla alespoň vizuálně pokryta veškerá místa a vzdálenosti mezi policisty, kde rojnice postupuje a pátrá. Výchozími body jsou zpravidla výrazná terénní místa, která se vyznačí do používané mapy.

2) Při propátrávání prostoru tzv. rojnicí policistů se jedná o plošný postup pátrací skupiny stanoveným směrem určeného prostoru, který lze je-li to vzhledem k jeho velikosti a rozloze

možné, rozdělit na sektory, jejichž propátrání se vždy vyznačuje v používané mapě. Při plošném pátrání se využívá vyrovnávací čára, která slouží k uspořádání pátracích skupin. Jedná se zpravidla o terénní čáru, průsek, cestu, vodní tok apod. Pátrací skupiny se zde zastavují, organizují se, obnovují přerušené spojení, doplňují materiální zabezpečení apod. Vyrovnávací čáry se určují podle terénu a namáhavosti pátrání dle rozhodnutí velitele pátrací akce. Zastavení pátrací skupiny se provádí na konečné čáře, na které se pátrací skupiny zastavují a vyčkávají dalších pokynů a rozkazů.

3) Propátrání prostoru je možné provádět v tzv. kruhu z jeho středu nebo opačně, z obvodu do středu. V těchto případech se policistům pátrací skupiny určí výchozí místo. Kruh lze rozdělit i do výsečí, ve kterých se pátrá obdobně jako v kruhu. Propátrání se vždy vyznačí v používané mapě.

4) Propátrání označeného terénního místa (skalní útvary, povrchové a podzemní prostory, jeskyně apod.) a všech jiných objektů se provádí po předchozí předběžné prohlídce místa za předpokladu, že pohřešovaná osoba není bezprostředně ohrožena, zejména na životě a nehrozí-li následky na životě a zdraví. Propátrání těchto míst se rovněž vyznačí na používané mapě.

5) Veškerá místa a objekty, které se nepodařilo propátrat se vždy vyznačí na používané mapě.

Čl. 8

Spojení a další logistické zabezpečení

1) Pro zabezpečení velení, řízení a organizace jsou využívány všechny druhy spojení: telefonní, radiové, faxové, elektronické a pohyblivé prostředky. V případě, že pátrací akce probíhá za pomoci složek IZS je vhodné využívat systém spojení radiotelefonů Matra-PEGAS, který je pro IZS předurčen.

2) K využití spojovacích prostředků štáb zpracovává „Plán spojení“, který je součástí Plánu pátrací akce podle čl. 3 odst. 3 tohoto pokynu. Spojení je organizované podle zásad - od nadřízeného k podřízenému (z hora dolů), zprava doleva (pokud jsou prvky sestavy vedle sebe).

Povinností všech určených velitelů prvků celé sestavy v pátrací akci je vyvíjení nepřetržitého úsilí k udržení spojení s nadřízeným, okolními veliteli i vlastními silami a prostředky. Je-li použito mobilních telefonů, měly by být předem mapovány územní celky s pokrytím jednotlivých operátorů, kde je předpoklad, že budou propátrávány.

3) Kromě potřebného spojení pro činnost štábu pátrací akce při plánování a v průběhu akce se dále organizuje všeobecné a všestranné zabezpečení, které vychází z konkrétní situace. Jde zejména o obsah, který může tvořit operativní zabezpečení, uzávěry přilehlých prostorů, terénu apod., pokud je typový plán zpracován, týlové, technické, zdravotnické a další druhy zabezpečení podle potřeby. Výsledkem rozhodovacího procesu velitele pátrací akce je přijetí rozhodnutí a jeho vydání.²⁾

Čl. 9**Dokumentace pátrací akce**

1) Pro úspěšné organizování pátrací akce se vede písemná a grafická dokumentace, kterou štáb zpracovává v období organizace a řízení pátrací akce. Účelem jejího vedení je zejména dávat jasný přehled o vývoji situace a o úkolech jednotlivých prvků sestavy pátrací akce.

2) Grafická dokumentace zejména obsahuje

- a) grafické rozhodnutí pro organizování pátrací akce,
- b) pracovní mapy služebních funkcionářů, kteří se zúčastňují na organizování pátrací akce,
- c) výkazovou mapu, která je vedena ve štábu pátrací akce v průběhu celé pátrací akce,
- d) výpisy z grafického rozhodnutí doručované výkonným složkám v potřebném rozsahu,
- e) plán spojení v pátrací akci.

V závislosti na velikosti prostoru, na kterém se organizuje pátrací akce, se zpracovávají uvedené dokumenty na mapách v měřítku 1 : 25 000 nebo 1 : 50 000. Použité mapy v měřítku musí být při pátrací akci shodné, aby její účastníci měli možnost mezi sebou komunikovat.

3) Textová dokumentace se zpracovává a vede v průběhu pátrací akce a zpravidla obsahuje

- a) rozkaz velitele pátrací akce,
- b) deník pátrací akce,
- c) nařízení, výpisy z rozkazů nebo z plánu pátrací akce,
- d) nařízení pro materiálně-technické a zdravotnické zabezpečení.

4) Mimo uvedených dokumentů se v průběhu pátrací akce mohou vést různé přehledy, tabulky, schémata a jiné pomocné dokumenty, které slouží k velení jednotlivým prvkům sestavy pátrací akce (jednotkám, skupinám), výkazové a informační dokumentaci a pomocné dokumentaci.

5) Dokumentace velení jednotkám zpravidla obsahuje:

- a) plán pátrací akce,
- b) rozhodnutí nebo výpis z rozhodnutí,
- c) rozkaz velitele pátrací akce,
- d) výpisy z interních aktů řízení,
- e) plán spojení aj.

6) Základním dokumentem je však rozhodnutí, které se musí zpracovávat při organizování každé pátrací akce. Výkazová a informační dokumentace se bude zpravidla vést na výkazové mapě velitele pátrací akce a v denníku pátrací akce.

Další vedené pomůcky a podrobnosti o základních dokumentech

Při pátrací akci se vedou další pomůcky, zejména pracovní a výkazová mapa, výpisy, plán spojení, deník pátrací akce apod.

1) Pracovní mapa je dokumentem velitele a dalších funkcionářů, kteří se zúčastňují pátrací akce. V pracovní mapě se průběžně zaznamenává vývoj situace pátrání a vlastních sil, dále připravované rozhodnutí o řešení vzniklé situace a úkoly.

2) Výkazová mapa se vede ve štábu pátrací akce a obsahuje zpravidla údaje shodné s pracovní mapou velitele pátrací akce. Na této mapě je situace vedená v reálném čase a jejím obsahem jsou potřebné informace o pohřešované osobě, o vlastních silách a prostředcích, které byly v pátrací akci použity. Výkazovou mapu vede zpravidla jeden policista, který je členem štábu. Situace uvedených prvků je zachycena ve stanovených časových intervalech, s uvedenou legendou.

3) Výpisy se vedou v grafické nebo textové podobě, v potřebném rozsahu pro činnost začleněných policistů a určených velitelů pátrací akce. Zpravidla půjde o výpisy z rozhodnutí nebo plánu pátrací akce, které slouží jako jedna z forem předávání úkolů podřízeným. Výpisy obsahují situace v prostoru pátrání, dále informace o osobě, po které se pátrá, situaci a úkoly vedené sousedních skupin, místo operačního štábu, lhůty a způsoby podávání hlásné služby.

4) Plán spojení se zpracovává na mapě v měřítku 1 : 25 000 nebo 1 : 50 000 a jsou v něm uvedené :

- a) místo řídicího štábu pátrací akce, jeho vysunutá místa v prostoru pátrání, záložní velitelské stanoviště a pod.
- b) dislokace míst oddělení nebo útvaru Policie v prostoru pátrací akce, nebo v jeho okolí,
- c) předpokládané výchozí místa pátrání (čáry), kontrolní body, případně filtrační body.

K uvedeným prvkům se graficky znázorňují spojovací prostředky s označením typu radiové stanice a s vyznačením radiového směru nebo radiové sítě, telefonní spojení (pevné, mobilní), faxové případně elektronické. Přílohou k plánu spojení zpracovaného na mapě jsou především volací znaky, hlavní a záložní kanál pro využití radiových stanic, úkoly pro zřízení radiových směrů a radiových sítí, tabulka signálů a úkoly pro využití jednotlivých jiných druhů spojení.

5) Deník pátrací akce slouží jako písemný výkazový dokument, do kterého se v chronologickém sledu zapisují údaje o vývoji situace, přijatá rozhodnutí a úkoly. Jedná se o zachycení různých pokynů, údajů a informací, které jsou doručované podřízeným, anebo od nich přijímané ústní formou, nebo přes spojovací prostředky.

Postup při nálezů pohřešované osoby

1) Při nálezů pohřešované osoby velitel prvku sestavy, sektoru, úseku, složky IZS nebo jiný subjekt provede vyzkoušení velitele pátrací akce a provádí nebo organizuje neodkladná opatření, která spočívají v poskytnutí nebo zajištění první pomoci, předběžné prohlídky místa

nálezu. Dále provádí opatření k zabránění škodlivých následků, uzávěru místa, zajišťuje ochranu stop věcných důkazů před jejich znehodnocením. O všech opatřeních neprodleně informuje velitele pátrací akce, zejména pak o stavu hledané osoby, o opatřeních, která provedl na místě a o opatřeních, která je třeba učinit. Dále se řídí jeho dalšími pokyny.

2) V případě nálezu zraněné osoby se zabezpečí poskytnutí neodkladné zdravotní pomoci a přivolání zdravotnické záchranné služby, popřípadě letecké záchranné služby. Při jejím přivolání je nutné sdělit pro lékaře relevantní výsledky operativně pátracích činností (např. potřeba inzulínu).

3) V případě vyžádání výjezdové skupiny a po jejím příjezdu na místo policista, který prováděl prvotní úkony na místě, informuje o situaci a provedených úkonech jejího vedoucího.

4) Rozsah uzavření místa vychází z konkrétní situace na místě. Kritéria pro stanovení rozsahu uzávěry jsou zejména terén (do jaké míry je přehledný nebo nepřehledný). Uzavření místa se doporučuje provést v co nejširším okruhu. Rozsah uzavření místa je v neposlední řadě limitován i množstvím sil a prostředků, které jsou k dispozici. Účelem uzávěry je zabránit přístupu nepovolaných osob, poškození stop a vytvoření dalších podmínek pro záchranu života nebo zdraví pohřešované osoby.

Čl. 12

Ukončení pátrací akce

1) Ukončení pátrací akce vyhláší velitel smluveným signálem a zpracuje hlášení o její přípravě a průběhu pro následné vyhodnocení.

2) Pokud byla při pátrací akci využita pomoc složek IZS a byla využita věcná nebo osobní pomoc, došlo ke škodám nebo újmě na zdraví zasahujících osob apod., je velitel zásahu povinen ve spolupráci s ředitelem odboru IZS příslušného HZS kraje zpracovat zprávu o zásahu složek IZS. Zpracování zprávy o zásahu je nutné provést do 14 dnů po skončení zásahu. Jedná se o předtištěný formulář formátu A3, který obsahuje nejzákladnější údaje o zásahu, které je možné vyčíst z deníku pátrací akce. Zpráva o zásahu je úředním dokumentem, na základě kterého dochází k vypořádání zásahu složek IZS. Velitel zásahu obdrží od jednotlivých složek dílčí zprávy o zásahu.

Část čtvrtá

VYUŽITÍ SPECIÁLNÍCH SIL A PROSTŘEDKŮ

Čl. 13

Pátrací akce za využití služebních psů

1) Významnou složkou v pátrání po pohřešovaných osobách zejména přestárlých a dětech je využití služebních psů. Při provádění činnosti je třeba mít na zřeteli, že se může jednat o duševně nemocnou osobu nebo dítě, které se ztratilo v určitém prostoru z důvodu ztráty orientace, strachu z potrestání rodiči a v neposlední řadě má snahu se úmyslně skrývat.

2) Při pátrací akci lze využít služebních psů se služebními psy soustředěných v právě prováděných kurzech ve výcvikových střediscích odboru služební kynologie a hipologie Policejního prezidia ČR.⁵⁾ Jsou-li do akce začleněni i psi ostatních složek IZS nebo organizací, je vhodné služební psy policie nasazovat odděleně.

3) Psůvodi se služebními psy jsou zejména při malém počtu psů nasazováni jako záloha k operativnímu využití podle situace a potřeby velitele pátrací akce. V případech dostatečného počtu je jejich část zařazena do pátracích skupin před rojnicí nebo v záloze za prováděnou rojnicí. Pátrání v blokováném prostoru se provádí zpravidla následovně:

- a) současným postupem pátracích skupin v jednom směru v přidělených pásmech,
- b) vstřícným postupem pátracích skupin ve stanovených pásmech na čáru setkání,
- c) současným postupem pátracích skupin ke středou blokováného nebo vyhrazeného prostoru ve stanovených sektorech
- d) postupným pátráním pátracích skupin po jednotlivých pásmech (směrech) s vhodně rozmístěnými hlídkami mezi pásmy (směry), zvláště v horském terénu.

4) Pátrání současným postupem pátracích skupin v jednom směru a v přidělených pásmech se provádí v uzavřeném nebo vyhrazeném prostoru pátracími skupinami, jejichž počet a sestava se určuje podle velikostí prostorů a závažnosti daného případu, tomu by měla odpovídat i výstroj použitých sil. Tento druh je základní, nejpoužívanějším a nejbezpečnějším způsobem pátrání. Používá se hlavně v nepřehledném a členitém terénu, nejčastěji v případě, kdy je k pátrání dostatečně dlouhá doba za denního světla a je předpoklad, že akce bude do setmění skončena.

5) Zásady pátrání po stopách pro služební psy policie:

- a) pro tento druh pátrání je třeba, aby každá hlídka nebo skupina pátrání byla řádně velitelem předem instruována jak při pátrání postupovat, aby nedošlo k poškození stop a vytvoření dobrých podmínek pro použití pátracího služebního psa,
- b) hlídka nebo skupina je povinna zachovat stopy v původním stavu, nepřekryté jiným pachem, toto je zásadní předpoklad pro úspěšné využití služebního psa,
- c) aby nedošlo ke ztrátě nebo záměně stop, je třeba věnovat pozornost na jejich typické znaky, např. tvar otisků podrážky, tvar chodidla, délka kroku apod.,
- d) při ztrátě stopy provádí hlídka důkladnou prohlídku kolem místa, kde stopu ztratila do vzdálenosti nejméně 100 metrů. Po nalezení stopy pokračuje v pátrání,
- e) při ztrátě stopy u vodního toku, propátrávají se pozorně oba břehy po proudu i proti proudu.
- f) při propátrávání po stopách se prohlíží nejbližší úkryty na ose postupu, aniž by došlo ke zpomalení pátrání,
- g) zjistí-li hlídka přítomnost hledané osoby, učiní nezbytná opatření, skutečnost ihned hlásí veliteli k provedení další činnosti.

6) Je-li potřeba využít psů předurčených pro nasazení v rámci IZS (ostatní složky IZS a smluvně zavázaných psůvodi), je jejich povolávání a nasazování prováděno zásadně prostřednictvím OPIS IZS kraje, které může použít pouze psůvody se psy předurčené k nasazení v rámci záchranných prací, tj. držitele kynologického atestu atestované podle zvláštního interního předpisu⁶⁾. Kynologický atest je vydáván pro následující specializace, využitelné při pátracích akcích:

5) ZP PP č.10/2003, kterým se vydávají pravidla o služební kynologii .

⁶⁾pokyn č. 48/2003 generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky a náměstka ministra vnitra.

- a) pes cvičený pro pátrání na ploše,
- b) pes cvičený pro pátrání v sutinách.

7) Zásady platné pro pátrání se psy nasazené v rámci zásahu IZS:

- a) psovodi jsou nasazováni k propátrání svěřeného úseku zpravidla ve dvojici. Psi pracují podle okolností společně nebo se v postupu střídají,
- b) psovodi se psy jsou nasazováni k propátrání nedostupných prostor a objektů. (studny, stará neobydlené objekty apod.),
- c) psovodi jsou nasazováni odděleně od pátrací skupiny, vzhledem k tomu, že psovod není schopen korigovat postup pátrací skupiny. Pohyb pátrací skupiny značně snižuje jinak vynikající schopnosti psa pro využití k pátracím pracím,
- d) nasazení psa k vyhledání pachové stopy je ovlivněno stářím pachové stopy, druhem terénu a povrchu, pohybem osob v okolí místa činu a povětrnostními vlivy.

Čl.14

Pátrací akce za využití služebních koní

1) Významnou složku v pátrání po pohřešovaných osobách, zejména přestárých a dětech, je využití služebních koní, kteří při své činnosti jsou schopni ve velmi krátkém časovém období obsáhnout velkou část plánovaného území k propátrání.

2) Při pátrací akci lze využít policejních inspektorů - jezdců (dále jen „jezdci“) se služebními koňmi, kteří jsou systemizováni na policii odděleních jízdní policie Správy hlavního města Prahy, Městského ředitelství v Brně a Okresního ředitelství ve Zlíně.

3) Při pátrací akci lze využít jezdců se služebními koňmi, kteří jsou soustředěni v právě prováděných kurzech ve výcvikovém středisku služební hipologie odboru služební kynologie a hipologie policejního prezidia ČR Brno, případně i služebních koní samotného výcvikového střediska.

4) Jezdci se služebními koňmi jsou nasazováni k operativnímu využití podle situace a potřeby pátrací akce. Vzhledem k rychlejšímu postupu služebních koní jsou zařazováni do pátracích skupin před rojnici nebo v případě dostatečného počtu samostatně.

5) Jezdci se služebními koňmi jsou zejména při malém počtu služebních koní nasazováni jako záloha k operativnímu využití podle situace a potřeby velitele pátrací akce. V případech dostatečného počtu je jejich část zařazena do pátracích skupin před rojnici nebo v záloze za prováděnou rojnici. Pátrání v blokovaném prostoru se provádí zpravidla níže uvedenými způsoby nebo jejich kombinací:

- a) současných postupem pátracích skupin v jednom směru v přidělených pásmech,
- b) vstřícným postupem pátracích skupin ve stanovených pásmech na čáru setkání,
- c) současným postupem pátracích skupin ke středu blokovaného nebo vyhrazeného prostoru ve stanovených sektorech,
- d) postupným pátráním pátracích skupin po jednotlivých pásmech (směrem) s vhodně rozmístěnými hlídkami mezi pásmy (směry), zvláště v horském terénu.

6) Pátrání současným postupem pátracích skupin v jednom směru a v přidělených pásmech se provádí v uzavřeném nebo vyhrazeném prostoru pátracími skupinami, jejichž počet a sestava se určuje podle velikostí prostoru a závažnosti daného případu, tomu by měla odpovídat i výstroj použitých sil. Tento druh je základní, nejpoužívanějším a nejbezpečnějším způsobem pátrání. Používá se hlavně v nepřehledném a členitém a rozsáhlém terénu, nejčasněji v případě, kdy je k pátrání dostatečně dlouhá doba za denního světla a je předpoklad, že akce bude do setmění skončena.

7) Určený velitel jízdní skupiny ve spolupráci s velitelem pátrací akce určí konkrétní podmínky využití služebních koní v akci.

Čl. 15

Využití vrtulníků při pátrání

1) Provozovatelem policejní vrtulníkové techniky je policie letecká služba (dále jen „LS“). Zabezpečuje především letecké činnosti a nepřetržitou pohotovost vrtulníků pro útvary policie, útvary HZS ČR a ostatní složky IZS. Vrtulníková technika se díky svým vlastnostem, především možnosti pohybu všemi směry, letu v malé rychlosti a výšce či visení nad zvoleným místem, stává účinným a efektivním prostředkem při pátrání, kdy hrozí nebezpečí z prodlení nebo probíhá v těžko přístupných místech.

2) Základní metody vrtulníkového pátrání se ve většině případů používají ve vzájemných kombinacích tak, aby pátrání bylo co nejefektivnější vzhledem k podmínkám a objektu pátrání. Jedná se o následující metody:

- a) pátrání po přímé trati,
- b) pátrání po rovnoběžné trati,
- c) pátrání po vlnovité čáře,
- d) pátrání po obrazci čtverce,
- e) pátrání po vrstevnicích,
- f) pátrání v sektorech.

3) Policejní posádky vrtulníků se díky svým zkušenostem a dokonalé znalosti technických možností vrtulníků a doplňkového vybavení aktivně zapojují do organizování a průběhu pátrací akce. Vlastní letovou činnost provádějí zvoleným způsobem tak, aby umožnily pozorovatelům na palubě co nejkvalitnější vizuální kontakt s propátrávaným prostorem.

4) Základní způsoby pátrání z vrtulníku

- a) přímé vizuální pátrání - je vhodný k realizaci na velkých rovinnatých a přehlednějších úsecích zejména s malou vegetací. Postup je velice rychlý a lze propátrat poměrně široké pásy terénu. Využívá se při pátrání nad vodními plochami, kde je zvláště nutné přizpůsobit rychlost a výšku letu objektivním podmínkám. Přímé vizuální pátrání je rovněž vysoce účinné v zimních měsících, při sněhové pokrývce, na níž jsou velmi dobře viditelné trasologické stopy,
- b) vizuální pátrání s nočním světlometem - v nočních hodinách je možno použít na vrtulnicích silný noční světlomet k širokému či bodovému osvětlení terénu, budov nebo k prosvícení nižší vegetace či lesního porostu. Způsob je účinný především tehdy, jestliže je rozsah pátrání malý nebo jestliže byl výskyt objektu pátrání upřesněn,

- c) pátrání s využitím zařízení FLIR - je velmi účinné zejména v chladnějších měsících či v denní době bez přímého slunečního svitu. Jedná se o optoelektronické zařízení umožňující snímání a uchování barevného obrazu nebo obrazu rozdílů tepelných hodnot (termovize). Jeho účinnost je vysoká zejména v případech konkretizace místa výskytu objektu pátrání. Při propátrávání velké plochy je ovšem nezbytné počítat s delší dobou. Zařízení se účinně využívá při preventivních pátracích akcích.

5) Faktory ovlivňující pátrání a efektivní nasazení vrtulníků

- a) Včasnost zahájení pátrání

Jedná se především o minimalizaci časové prodlevy mezi zahájením pátrací akce a dosažením místa pátrání policejním vrtulníkem. Zejména je si třeba uvědomit, že osoba či osoby jsou pohybující se objektem pátrání. Z toho vyplývá potřeba rychlé asistence vrtulníku k propátrání určité oblasti, která se úměrně s časem několikanásobně zvětšuje. V tomto směru má nezastupitelnou úlohu velitel pátrací akce a jeho základní vstupní informace při vyžadování vrtulníku nebo upřesnění jeho úkolu v době přeletu,

- b) Kvalita a úplnost prvotní informace předané dispečinku LS při vyžadování asistence vrtulníku výrazně ovlivňuje jak rychlost zásahu vrtulníku, tak i schopnost posádky splnit předpokládané úkoly, neboť na základě těchto informací se rozhoduje o nejvhodnějším typu vrtulníku a jeho doplňkovém vybavení. Ve většině případů je již v průběhu přeletu navazováno radiové spojení k upřesnění místa přistání a další činnosti,

- c) Předletový rozbor situace

Krátký rozbor situace v místě pátrání, realizovaný v součinnosti posádky vrtulníku, velitele akce, případně pátračů, má za cíl stanovit metody pátrání, postup, upřesnit kritická místa dohodnout spojení s pozemními složkami apod.,

- d) Trvalé oboustranné spojení

Spojení posádky vrtulníku s pozemními silami a prostředky je základní potřebou. Pátrač, který společně s posádkou provádí vizuální kontrolu terénu a usměrňuje jak přelety vrtulníku, tak zejména pozemní síly, musí mít dokonalý přehled o možnostech radiového spojení, o počtech radiostanic a jejich rozmístění,

- e) Zkušenosti policisty - pátrače

Pro jeho činnost jsou důležité zejména, místní znalost, schopnost dobré orientace, znalost možnosti spojení, znalost všech souvisejících okolností a vlivů, schopnost odhadu předpokládaného chování objektu pátrání. Musí být seznámen s vrtulníkem jako leteckým prostředkem, s jeho charakteristickými vlastnostmi, aby nebyl překvapen chováním vrtulníku za letu, aby sám dokázal pilotovi sdělit informace umožňující volbu rychlosti, výšky a manévru nejlépe vyhovujících subjektivním schopnostem pátrače nebo k tomu účelu zřízené operativní skupiny, která ve spojení s vrtulníkem prověřuje v terénu získané poznatky z letu.

6) Objektivními podmínkami pátrací akce je především geografické prostředí teritoria pátrací akce, stupeň zástavby, rozsáhlost lesních porostů, fáze vegetace, roční a denní doba, meteorologické podmínky (zejména sluneční svit, dohlednost, srážky) apod.

7) Postup při vyžadování a schvalování letů. Z hlediska naléhavosti požadavků lze lety rozdělit na

- a) akce na záchranu života, odvracení hrozícího nebezpečí, pátrací akce po osobách, nebezpečných pachatelích (na akce tohoto charakteru, není třeba žádného předběžného požadavku či schválení),

- b) pátrací akce směřující k objasnění trestných činů, k nalezení důkazů,
- c) letové akce zajišťované na základě plánů letů, jako jsou preventivní bezpečnostní akce, výcvikové a instruktážní akce.

8) V situaci, kdy hrozí nebezpečí z prodlení je velitel akce oprávněn vyžádat let bezprostředně po vzniku dané situace. Je třeba využít nejrychlejšího spojení k vyžádání vrtulníku (např. telefonní síť, radiová síť, dálkopis, fax apod.) toto vyžádání dodatečně potvrdit písemnou formou. V požadavku na let je třeba specifikovat :

- a) požadovaný typ vrtulníku, podle předpokládané letové činnosti, předpokládaného počtu přepravovaných osob či nákladu a požadované výbavy,
- b) pracovníka řídicího akce a telefonické nebo jiné spojení, které je nutné pro upřesnění a ověření požadavku,
- c) vyžadující útvar, kdo požadavek schválil, či z jakého limitu je hrazen,
- d) datum a čas letu,
- e) místo přistání, orientační body v místě přistání,
- f) místo, prostor, ve kterém bude letová činnost prováděna, specifikace terénu,
- g) počasí v místě přistání,
- h) předpokládanou dobu trvání akce,
- i) letovou činnost (výsadky, pátrání, termovize, práce s jeřábem, přeprava nákladu, fotografování, u záchranných letů počet pacientů - ležících, sedících, lékařský nebo zdravotnický doprovod, přístrojové vybavení apod.).

9) Letecká služba policie má součinnostní dohody s HZS ČR o zabezpečení nepřetržité pohotovosti hasičů-lezců vycvičených pro práci pod vrtulníkem při záchranných pracích, případně může povolat obdobně vycvičené příslušníky policie. Pokud při pátrací akci na záchranu osob vyvstane potřeba lezců nebo je vzhledem k terénu velmi pravděpodobná, je vhodné již při zadávání požadavku podle odst. 8 požádat o lezce. Vrtulník tak může po doletu na místo zasáhnout ihned, bez mezipřistání.

Čl.16

Využití potápěčské činnosti v pátrací akci

1) Potápěčskou činnost provádějí příslušníci policie zejména za účelem pátrání po utonulých (pohřešovaných) osobách, věcech pocházejících z trestné činnosti nebo kterými byla trestná činnost spáchána, dále při záchraně tonoucích osob, bezpečnostních opatřeních a akcích, živelních pohromách, při plnění úkolů v součinnosti se správními úřady, právníckými a fyzickými osobami, a při výcviku policistů k této činnosti. Výkon potápěčské činnosti je podrobně upraven interně řídicím aktem⁷⁾.

2) Výkon potápěčské činnosti je prováděn zejména u poříčních oddělení policie správ krajů správy hl.m. Prahy, zásahových jednotek služby pořádkové policie PČR správ krajů a správy hl.m. Prahy, u policie útvaru rychlého nasazení a u Oddělení speciálních potápěčských činností a výcviku Policejního prezidia České republiky.

7) Závazným pokynem PP č. 83/1999, který upravuje organizaci a výkon u útvarů, přípravu, výcvik, zdravotnické a materiální zabezpečení a spolupráci s potápěči jiných organizací

3) Při vyžádání služebních potápěčů služební funkcionář vysílajícího útvaru policie určí z instruktorů nebo potápěčů kvalifikačního stupně „A“ vedoucího k přímému řízení potápěčské akce. Služební funkcionář, který řídí pátrací akci je povinen seznámit vedoucího potápěčské akce se základními úkoly pátrací akce a požadovanými úkony. O způsobu nasazení a výkonu potápěčské činnosti na místě po pohřešované osobě rozhoduje velitel potápěčské skupiny.

4) Po ukončení potápěčské akce velitel skupiny potápěčů zpracuje záznam o jejím průběhu, který se tak stává součástí textové dokumentace pátrací akce a jejíž kopie současně předá potápěčům zúčastněných útvarů policie.

5) Oddělení speciálních potápěčských činností a výcviku v rámci své působnosti vykonává komplexní potápěčské činnosti, včetně hloubkového potápění. V případě potřeby koordinuje a řídí výkon potápěčské činnosti potápěčských skupin správ krajů a správy hl. m. Prahy a spolupracuje s útvarem rychlého nasazení policie. Pro potřeby potápěčských skupin správ krajů a správy hl. m. Prahy poskytuje speciální potápěčskou techniku s obsluhou (např. mobilní dekompresní komoru, podvodní kamerový systém TITAN s manipulační rukou a operační hloubkou do 100 m, soupravu pro práci ve znečištěných vodách s přívodem vzduchu z povrchu, a soupravu pro pálení.

6) Při pátracích akcích pro záchranu osob je možné využít potápěče složek IZS, zejména potápěče HZS krajů. Pro jejich povolávání a nasazování platí ustanovení čl. 5 odst. 3 a 4 tohoto pokynu, zejména je nutné, aby velitel zásahu složek IZS ustanovil vedoucího potápěčské skupiny velitelem příslušného („podvodního“) sektoru nebo úseku, který následně odpovídá za provedení prací a zajištění bezpečnosti zasahujících osob ve svěřeném sektoru nebo úseku.

Čl.17

Využívání speciálních sil a prostředků složek IZS z poplachových plánů IZS krajů

1) Poplachové plány IZS kraje jsou vydávány formou nařízení kraje, jsou tedy závazné pro všechny síly a prostředky v nich uvedené. Potřebné informace poskytne veliteli pátrací akce OPIS IZS kraje podle čl. 5 odst. 4 tohoto pokynu, který v případě žádosti velitele zásahu tyto síly a prostředky i povolá. Pro potřeby pátracích akcí jsou podle konkrétních podmínek využitelné zejména:

- a) jednotky HZS krajů, které disponují čerpací technikou, vyprošťovací technikou, čluny, potápěči, lezci apod.,
- b) jednotky požární ochrany Sboru dobrovolných hasičů obcí, které disponují obvykle jen čerpací technikou, ale lze je z výhodou téměř okamžitě (oproti jiným složkám) povolát ve větším počtu pro vytvoření pátrací rojnice,
- c) skupiny speleologů pro samostatnou práci v podzemních prostorách,
- d) kynologické brigády se specializovanými psovody a psy,
- e) profesionální i dobrovolné příslušníky Horské služby disponující sněžnými skútry a dalším vybavením pro práci na sněhu a pro pátrání ve spadlé lavině,
- f) sanitky a vrtulníky zdravotnické záchranné služby, které mají školenou osádku, vybavení a oprávnění k poskytování přednemocniční neodkladné péče (nelze zaměňovat za poskytnutí první pomoci),
- g) síly a prostředky vojenských záchranných útvarů, které disponují těžkou technikou a jsou využitelné (vojensky organizovaní a cvičení členové) pro vytváření pátracích rojnic,
- h) a další.

2) OPIS HZS krajů, které vykonávají funkci OPIS IZS krajů, disponují nejmodernější spojovací a informační technologií ze všech složek IZS a jsou propojena na obdobná střediska za hranicemi státu. Mají zabezpečeno spojení se všemi operačními středisky, dispečinky nebo stálými službami základních i ostatních složek IZS, havarijních služeb, speciálních právnických osob apod. Jsou schopna a zákonem oprávněna⁸⁾ zprostředkovat okamžitý kontakt velitele zásahu s hejtmany krajů nebo starosty obcí s rozšířenou působností. V případě pátracích akcí na záchranu osob v blízkosti státní hranice jsou oprávněna zabezpečit spolupráci záchranných týmů ze zahraničí na základě mezinárodních bilaterálních smluv s okolními státy o spolupráci a vzájemné pomoci při mimořádných událostech (přeshraniční pomoc) nebo obdobných smluv krajů s příslušnými územními celky sousedících států.⁹⁾

Čl. 18

Využívání věcné a osobní pomoci

Pokud je pátrací akce na záchranu osob zásahem složek IZS podle čl. 5, je vhodné využívat případnou věcnou nebo osobní pomoc specializovaných právnických, podnikajících fyzických a fyzických osob formou výzvy velitele zásahu podle čl. 5 odst. 2 písm c). V případě nutného vypořádání škod, náhrad, úrazů a podobných událostí, které vznikly při pátrací akci na záchranu osob, se pak postupuje podle zvláštního zákona.¹⁰⁾

pplk. Ing. Čestmír PASTYŘÍK
ředitel Ředitelství služby pořádkové policie
Policejního prezidia ČR

plk. Ing. Zdeněk HANUŠKA
ředitel odboru IZS a výkonu služby
Generálního ředitelství HZS

⁸⁾ § 11 písm.c) a § 13 písm a) zákona č. 239/2000 Sb.

⁹⁾ § 10 odst. 2 písm.g) zákona č. 239/2000 Sb.

¹⁰⁾ § 29 a § 30 zákona č. 239/2000 Sb.